

خلاصه:

از ابتدای سال زراعی جاری تا کنون میانگین بارش کشور ۲۴,۴ درصد نسبت به بازه زمانی مشابه بلندمدت افزایش یافته است، اما به دلیل توزیع نامناسب آن، جنوب شرق کشور کمترین بارش را دریافت کرده است و سیستان و بلوچستان با ۸۷,۹ درصد کاهش، بدترین شرایط بارش را در بین استان‌های کشور دارد. با توجه به گرمایش جهانی، روند بلند مدت بارش در کشور کاهش است و برای چنین شرایطی تدوین و اجرای برنامه ملی جهت تامین پایدار آب و اتخاذ روش‌های سازگاری با کم‌آبی، به ویژه در جنوب شرق کشور، لازم است.

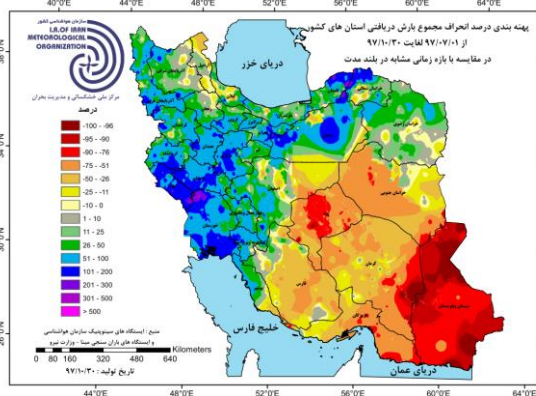
پیش‌بینی الگوی سطح میانی جو (۵۰۰ هکتوپاسکال) تا پایان سال جاری، نشان‌دهنده ناهنجاری مثبت و اچرخند جنب‌حاره‌ای بر روی کشور است. چنین شرایطی نه تنها موجب افزایش پایداری نسبی هوا و کاهش فعالیت سامانه‌های بارشی بر روی فلات ایران می‌شود بلکه افزایش نسبی دمای هوا را نیز در پی دارد.

انتظار می‌رود در سه ماه آینده (بهمن و اسفند ۱۳۹۷ و فروردین ۱۳۹۸)، بیشترین کاهش نسبی بارش در اسفند ماه رخ داده و بارش این ماه در اغلب مناطق، به ویژه در نیمه غربی، کمتر از نرمال باشد. در نیمه اول بهمن، بارش کشور بیش از نرمال بوده، اما در دوره زمانی نیمه دوم بهمن تا اواخر اسفند بارش به طور نسبتاً آشکاری متمایل به کمتر از نرمال خواهد شد؛ هر چند در بخش‌هایی از شمال و بعضاً شرق کشور بارش در محدوده نرمال مورد انتظار است. در فروردین بارش کشور در محدوده نرمال خواهد بود، اما در بخش‌هایی از دامنه‌های البرز غربی متمایل به کمتر از نرمال پیش‌بینی می‌شود. دمای هوا در بهمن ماه بین ۱ تا ۲ درجه بیش از نرمال مورد انتظار است، هر چند بخش‌هایی از نوار شمالی و غربی کشور دمای متعادل‌تری را تجربه خواهند کرد. دمای هوا در اسفند و فروردین ۹۸ بین نیم تا دو درجه بیشتر از نرمال است.

وضعیت جاری:

از آغاز سال زراعی جاری تاکنون، بارش در استان‌های سیستان و بلوچستان، یزد، کرمان، هرمزگان، خراسان جنوبی، فارس و اردبیل کمتر از نرمال بوده است. بیشترین کاهش بارش در استان‌های سیستان

بلوچستان، یزد و کرمان به ترتیب با ۸۷,۹، ۶۲ و ۴۷,۴ درصد نسبت به دوره زمانی مشابه در بلندمدت رخ داده است.

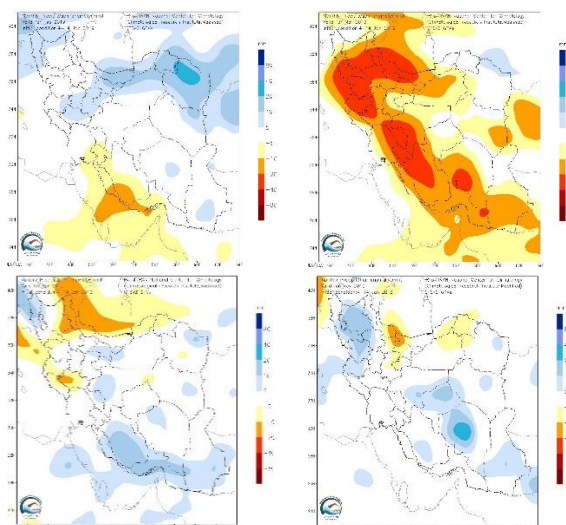
شکل ۱- پهنه‌بندی درصد انحراف مجموع بارش سال زراعی جاری در مقایسه با

بازه مشابه بلندمدت (از: مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران)

استان‌های ایلام، خوزستان، لرستان و مرکزی تا کنون به ترتیب ۱,۲۸,۶، ۹۷,۱، ۹۲,۷ و ۸۴,۳ درصد، بیشترین افزایش نسبی بارش را در بین استان‌های کشور داشته‌اند (شکل ۱).

پیش‌بینی بارش:

در سه ماه آینده بیشترین کاهش بارش در اسفند ماه مورد انتظار است و مقدار کاهش آن در استان‌های محدوده رشته‌کوه‌های زاگرس و شمال غرب بیش از سایر مناطق خواهد بود.

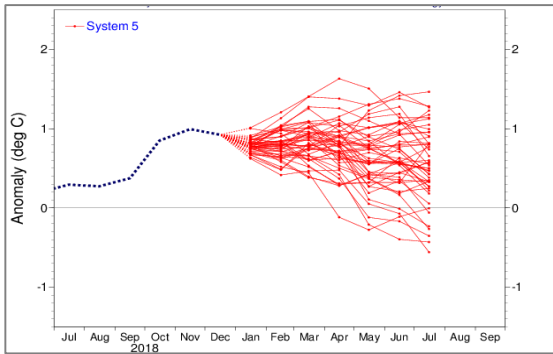

شکل ۲- پیش‌بینی انحراف بارش نسبت به میانگین بلندمدت: بهمن (بالا-چپ)، اسفند (بالا-

راست) ۱۳۹۷ و فروردین (پایین-چپ) و اردیبهشت (پایین-راست) ۱۳۹۸

چنین شرایطی نه تنها موجب افزایش پایداری نسبی هوا و کاهش فعالیت سامانه‌های بارشی بر روی فلات ایران می‌شود بلکه افزایش دمای هوا را نیز در پی دارد.

اغلب مدل‌های پیش‌بینی فصلی تغییر فاز پدیده انسو از شرایط النینوی ضعیف به فاز خنثی را نشان می‌دهد که اثر مثبت آن بر بارش ایران را منتفی می‌کند.

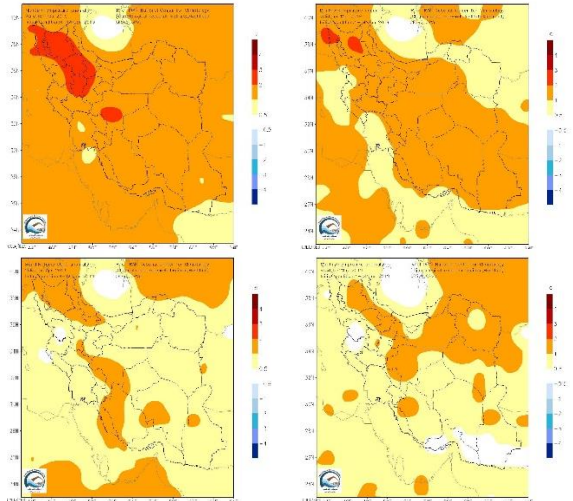

شکل ۵- تغییر فاز انسو از النینوی ضعیف به خنثی از دی ماه ۱۳۹۷

بارش ماه بهمن در محدوده نرمال پیش‌بینی می‌شود. انتظار بر این است که در نیمه اول این ماه بارش‌های بیشتر از نرمال و بعضاً سنگین در مناطق همجوار زاگرس و بیش از نرمال در مناطق جنوبی البرز مرکزی رخ دهد؛ علاوه بر این در جنوب شرق کشور نیز بارش‌های هر چند اندک رخ داده و قدری از کم‌بارشی آن را جبران کند. در فروردین ۱۳۹۸، بارش در محدوده نرمال مورد انتظار است ولی در بخش‌هایی از جنوب کشور به بیش از نرمال می‌رسد.

پیش‌بینی دما:

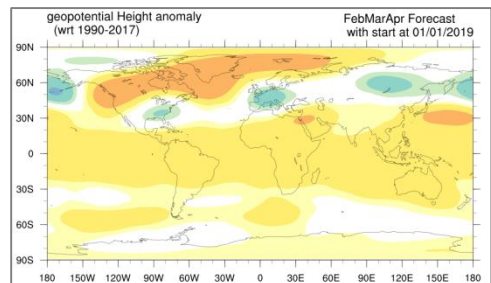
در دو ماه پایانی سال جاری، میانگین دمای هوا از یک تا دو درجه پیش از نرمال پیش‌بینی شده است. ناهنجاری دمای هوا در بهمن ماه در بیشتر استان‌های کشور حدود دو درجه است. در این دوره دما در شمال شرق تا سواحل دریای خزر، در محدوده نرمال پیش‌بینی می‌شود.

شکل ۳- پیش‌بینی انحراف دمای هوا نسبت به میانگین بلندمدت: بهمن (بالا-چپ) و اسفند (بالا-راست) ۱۳۹۷ و فروردین (پایین-چپ) و اردیبهشت (پایین-راست) ۱۳۹۸

الگوهای هم‌دیدگی و انسو:

الگوی ارتفاع ژئوپتانسیلی سطح میانی جو نشان از حاکمیت نسبی واچرخند جنب‌حاره‌ای بر روی فلات ایران طی سه ماه آینده است (شکل ۴).

شکل ۴- الگوی ارتفاع ژئوپتانسیلی سطح میانی جو برای زمستان ۱۳۹۷

توضیحات:

پیش‌بینی فصلی کشور در هفته اول هر ماه صادر می‌شود، صحت آن برای سه ماهه اول حدود ۷۰ درصد است. نقشه‌های ماهانه و فصلی استفاده شده در خبرنامه، حاصل پس‌پردازش آماری برون‌داد مدل CFSv.2 هستند. در موارد اندکی، به دلیل لحاظ نظرات کارشناسان گروه پیش‌بینی فصلی، ممکن است تحلیل پیش‌بینی فصلی تفاوت اندکی با نقشه‌ها داشته باشد. دوره نرمال پیش‌بینی‌ها ۲۰۱۰-۱۹۸۱ است. تمامی نقشه‌ها بر مبنای ماه‌های میلادی ترسیم شده و در خبرنامه از نام معادل شمسی آنها استفاده شده است (دی=ژانویه و...). با دریافت داده‌های جدید، پیش‌بینی‌ها به روز شده و ممکن است کمی تغییر یابند.

آدرس: پژوهشکده (مرکز ملی) اقلیم‌شناسی، مشهد، بزرگراه شهید کلاتری
تلفن: ۰۵۱-۳۳۸۲۲۲۰۳

ایمیل: mashadmcc@gmail.com و وب سایت: www.cri.ac.ir

و www.eco-rcrm.ir (مرکز مدیریت ریسک بلایای طبیعی آکو)

نقشه‌های تکمیلی (حوضه‌های آبریز، استانی و هفتگی) و برون‌داد مدل RegCM4.5 از

طریق وب سایت، پیام رسان گپ و ftp زیر در دسترس است:

ftp://85.133.175.137/pub/seasonal_forecasts/Iran/

کانال پیش‌بینی فصلی در پیام‌رسان گپ:

<https://gap.im/pishbinif>

